

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпровський державний
аграрно-економічний
університет

ДКС Центр

Видавництво ТОВ «ДКС-центр»

Ефективна економіка № 7, 2017

УДК 657:336.717

Л. П. Снігурська,

к. е. н., доцент кафедри обліку і аудиту, заступник директора департаменту - начальник управління контролю, податків та складання звітності Департаменту бухгалтерського обліку Національного банку України

ОЦІНКА АКТИВІВ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВІВ ПІД ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ ЗА МСФЗ 9 «ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ»

L. Snigurska,

PhD, Associated Professor of Accounting and Audit Department, Deputy Head of Department - Head of Control, Tax, and Reporting Unit of Accounting Department of the National Bank of Ukraine

VALUATION OF ASSETS FOR CREATION OF LOSS ALLOWANCE IN ACCORDANCE WITH IFRS 9 "FINANCIAL INSTRUMENTS"

У статті розглянуті основні класифікаційні критерії поділу фінансових інструментів на групи та їхньої оцінки на предмет зменшення корисності згідно з вимогами Міжнародного стандарту фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти».

У статті обґрунтовано зв'язок підходів до класифікації фінансових активів та потреби в оцінюванні активів з метою формування резервів. Автором охарактеризовані ключові складові розрахунку резерву, що дало змогу визначити три основні підходи до формування резервів залежно від типу активу. Для активів, які мають ознаки знецінення вже під час первісного визнання, визначено особливості розрахунку та обліку резервів під очікувані кредитні збитки та порівняно їх із підходами, що застосовуються до інших фінансових активів.

The article deals with the main classification criteria for the division of financial instruments into groups and their valuation for impairment in accordance with the requirements of International Financial Reporting Standard 9 "Financial Instruments."

In the article, the relationship of classification approaches of financial assets and the need for valuation of loss allowances is substantiated. The author describes the key components of the loss allowance calculation that enable to determine the three main approaches depending on the type of asset. For purchased or originated credit impaired assets, the features of the loss allowance are determined and compared with those applied to other financial assets.

Ключові слова: *резерви під очікувані кредитні збитки, класифікація фінансових активів, кредитні збитки, грошові потоки згідно з умовами договору, очікувані грошові потоки, первісно знецінені активи.*

Keywords: *loss allowance, classification of financial assets, credit losses, contract cash flows, expected cash flows, purchased or originated credit impaired assets.*

Постановка проблеми. Необхідність суттєвої перебудови підходів до оцінки активів з метою формування резервів під кредитні ризики викристалізувалася внаслідок негативного впливу фінансової кризи на світову економіку. Розроблена Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності модель очікуваних кредитних збитків, яка запроваджується Міжнародним стандартом фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» (далі – МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»), вважається одним із перспективних напрямів підвищення якості інформації, яка розкривається у фінансовій звітності та використовується для управління активами, корисність яких може змінюватися під впливом багатьох зовнішніх та внутрішніх чинників.

Міжнародні стандарти фінансової звітності як нормативна база для ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності використовуються вітчизняними банками вже тривалий час. Зокрема, це стосується відображення в бухгалтерському обліку результатів оцінки фінансових активів на предмет зменшення їх корисності та для формування резервів.

Із 01 січня 2018 року набуває чинності новий МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», який є обов'язковим до використання всіма суб'єктами господарювання, які подають фінансову звітність за Міжнародними стандартами. Положення нового стандарту суттєво відрізняються від положень попереднього МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» в частині класифікації фінансових інструментів та порядку оцінки активів з метою формування резервів під кредитні ризики. Відповідно, питання порядку розрахунку зазначених резервів набуває дедалі більшої актуальності з наближенням термінів обов'язкового застосування МСФЗ 9.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями обліку фінансових інструментів, їхньої оцінки та порядку формування резервів під зменшення корисності присвячені праці багатьох вчених, зокрема, І.В. Жолнера [4], Л.М. Кіндрацької [5], О. Е. Кузьмінської [6], О. В. Небильцової, Р.С. Коршікової, Л. І. Лук'яненко, В.В. Ходзицької [7]. Разом з тим, зміна підходів до класифікації активів та їхньої оцінки вимагають якісної перебудови існуючого порядку та процедур оцінки і відображення інформації про господарські операції в системі бухгалтерського обліку.

Метою статті є узагальнення підходів до оцінки активів з метою формування резервів під кредитні ризики згідно з вимогами МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». З цією метою слід розглянути підходи до класифікації фінансових активів; загальні принципи формування резервів під очікувані кредитні збитки залежно від суттєвості змін в кредитному ризику та підходи до розрахунку резерву залежно від типу активів.

Виклад основного матеріалу. Згідно з МСФЗ 9 [1] боргові фінансові активи суб'єкта господарювання, зокрема, банку, поділяються й обліковуються за трьома класифікаційними категоріями:

1. Активи, які обліковуються за амортизованою собівартістю;
2. Активи, які обліковуються за справедливою вартістю із визнанням результатів переоцінки в іншому сукупному доході;
3. Активи, які обліковуються за справедливою вартістю із визнанням результатів переоцінки у прибутках або збитках.

У МСФЗ 9 пропонується використовувати два критерії розмежування активів за цими категоріями: бізнес-модель з управління фінансовими активами та характеристики грошових потоків, передбачені умовами договору (випуску) фінансового активу (рис. 1).

Боргові фінансові активи		Бізнес-модель		
		Отримання грошових потоків, передбачених умовами договору (випуску)	Отримання грошових потоків, передбачених умовами договору (випуску), або продаж	Усі інші
Характеристика грошових потоків	Виключно основна сума та проценти (SPPI)	За амортизованою собівартістю (AC)*	За справедливою вартістю із визнанням результату переоцінки в інших сукупних доходах (FVOCI)*	За справедливою вартістю із визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках (FVPL)
	Інші	FVPL	FVPL	FVPL

* може бути обрано облік за FVPL

!!! Категорія FVPL є залишковою

Рис.1. Класифікація боргових фінансових активів згідно з МСФЗ 9

Джерело: сформовано автором на основі [1]

Під бізнес-моделлю розуміється сукупність намірів, політик, методів та процедур, які визначають

- спосіб управління фінансовими активами для досягнення визначеної мети,
- напрями (джерела) отримання економічних вигід від таких активів,

- спосіб генерування грошових коштів від використання таких активів.

З точки зору класифікації фінансових активів у фінансовому обліку та звітності усі бізнес-моделі групуються у три типи:

- 1) для отримання («збирання») грошових потоків, передбачених умовами договору (випуску);
- 2) як для отримання («збирання») грошових потоків, передбачених умовами договору (випуску), так і для продажу;
- 3) інші.

Другий критерій класифікації боргових фінансових активів – характеристика грошових потоків, передбачених умовами договору (випуску) (так званий «SPPI-тест»). Мета проведення такого тесту – визначити, чи являють собою договірні (контрактні) грошові потоки виключно платежі в погашення основної суми та процентів на непогашену основну суму. У разі якщо це так, борговий фінансовий актив може бути класифікований у категорію:

- 1) за амортизованою собівартістю (за умови, якщо тип бізнес-моделі управління ним передбачає отримання грошових потоків, передбачених умовами договору (випуску));
- 2) за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в інших сукупних доходах (за умови, якщо тип моделі управління ним передбачає як отримання грошових потоків, передбачених умовами договору (випуску), так і продаж).

Запровадження такого SPPI-тесту, серед іншого, уможливує застосування передбаченої МСФЗ 9 оцінки активів на предмет зменшення корисності на основі моделі очікуваних кредитних збитків.

Під основною сумою для цілей SPPI-тесту розуміється справедлива вартість активу під час його первісного визнання. Процентами вважається компенсація, передбачена умовами договору (випуску) та яка має бути сплачена за право тимчасового користування коштами кредитора (або утримувача боргового цінного папера), що являють собою непогашену основну суму. Майбутні грошові потоки в рахунок погашення процентів включають платежі, пов'язані з компенсацією:

- 1) вартості грошей в часі;
- 2) кредитного ризику – ризику непогашення (неповного погашення) основної суми боргу;
- 3) інших базових ризиків та витрат, безпосередньо та за економічним змістом пов'язаних з базовими відносинами кредитування. Платежі за такі ризики та/або витрати можуть бути, але не обов'язково, включені до умов договору (випуску).

При цьому активи, грошові потоки за якими відповідають означеним критеріям, можуть обліковуватися у групі активів за справедливою вартістю з визнанням переоцінки у прибутках або збитках за безвідкличним вибором банку, але виключно за умови, якщо такий облік значно зменшує або усуває невідповідність оцінки або визнання, яка б виникла внаслідок використання різних баз оцінки до активів або до зобов'язань, або до визнання пов'язаних з ними прибутків та збитків (так званий «опціон справедливої вартості»). Оскільки такий вибір є безвідкличним, такі боргові фінансові активи ні за яких умов не можуть бути перекласифіковані в інші категорії.

Інші підходи МСФЗ 9 містить щодо класифікації фінансових активів, які є інструментами капіталу. Зрозуміло, що грошові потоки за різного роду акціями не відповідають критерію виключно платежів на погашення основної суми та процентів. Отже, інструменти капіталу класифікуються як такі, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках. Разом з тим, як виключення, в деяких випадках (зокрема, у разі здійснення так званих «стратегічних інвестицій») розробники МСФЗ 9 передбачили можливість обліку інструментів капіталу в категорію активів, які обліковуються за справедливою вартістю із визнанням переоцінки в іншому сукупному доході. Такий вибір також є безвідкличним (рис. 2).

Рис. 2. Класифікація інструментів капіталу згідно з МСФЗ 9

Джерело: сформовано автором на основі [1]

Безумовно, подібні «опціони» – права та умови вибору обліку за справедливою вартістю – банку необхідно зафіксувати в обліковій політиці банку та застосовувати послідовно.

Саме класифікація фінансових активів за категоріями є ключовим чинником для визначення, чи підлягає фінансовий актив аналізу на предмет зменшення корисності. Так, за інструментами капіталу кредитний ризик не є переважним, а обсяг грошового потоку у вигляді дивідендів, як і інші грошові потоки, неможливо передбачити достатньо точно. Це пов'язано з відсутністю обов'язкових платежів за таким активом. Тоді як грошові потоки за борговим фінансовим активом чітко прописані в договорі (умовах випуску), а кредитний ризик за своєю суттю є базовим, і тому рівень кредитного ризику за відповідним активом є безумовно корисною інформацією, яку доречно розкривати у фінансовій звітності.

Звідси, логічний висновок, який зафіксовано вимогами МСФЗ 9, зменшення корисності доцільно визначати тільки за борговими активами і лише за тими, які обліковуються за амортизованою собівартістю, та активами, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результатів переоцінки в іншому сукупному доході. Навіть якщо грошові потоки за інструментом складають виключно основну суму та проценти, але банком такий інструмент обліковується за справедливою вартістю з визнанням переоцінки у прибутках або збитках, потреби в оцінюванні активу на предмет зменшення корисності немає. Це пояснюється тим, що в цій групі обліковуються активи, цілком утримування яких є на продаж активу на ринку, а не його обслуговування та роботу з боржником як таким.

Принциповою відмінністю МСФЗ 9 від його попередника, МСБО 39, є те, що він вимагає оцінювати і визнавати резерв під очікувані, а не понесені, кредитні збитки за фінансовим активом. Очікувані кредитні збитки – це середньозважене значення кредитних збитків, що визначене з використанням відповідних імовірностей настання подій дефолту як коефіцієнтів зважування. А кредитні збитки, в свою чергу, є теперішньою вартістю різниці між грошовими потоками, які належить отримати банку згідно з умовами договору (випуску), та грошовими потоками, які банк очікує отримати. Іншими словами, резерв під очікувані кредитні збитки формується під всі очікувані нестачі грошових коштів (рис. 3).

Рис. 3. Підходи щодо оцінки очікуваних кредитних збитків згідно з МСФЗ 9

Джерело: сформовано автором на основі [1]

Отже, важливою новацією нового стандарту є те, що принципово резерви визнаються за усіма фінансовими активами, що включені у відповідні категорії, а не тільки за знеціненими і тоді, коли вже сталися конкретні події збитку, а також по суті, резерви слід починати визнавати, починаючи прямо від дати первісного визнання.

Оскільки розрахунок резерву під очікувані кредитні збитки активів оперує даними майбутніх періодів, то отримані показники слід приводити до оцінки на дату балансу шляхом їх дисконтування з використанням ефективної ставки відсотка.

Оцінювання очікуваних кредитних збитків має відображати неупереджену оцінку різних сценаріїв погашення активу, що реалізується через врахування суми збитків, середньозваженої на ймовірність виникнення кожного зі сценаріїв. Обов'язковою умовою оцінки кредитних збитків за фінансовими інструментами є врахування вартості грошей в часі, що реалізується через приведення майбутніх грошових потоків до їх теперішньої вартості з використанням ефективної ставки відсотка. Третім обов'язковим компонентом оцінки є оцінка активів на базі доречної та неупередженої інформації, отриманої без надмірних витрат і зусиль.

Рада з Міжнародних стандартів передбачила два підходи до оцінки очікуваних кредитних збитків: загальний та спрощений. За загальним підходом обсяг очікуваних кредитних збитків визначається, виходячи з поточної кредитної якості активу та того, наскільки змінився рівень кредитного ризику порівняно з датою первісного визнання. Тобто, на дату балансу банк повинен оцінити різницю між рівнем кредитного ризику на дату балансу, та рівнем кредитного ризику, який був притаманний фінансовому активу станом на дату його первісного визнання. Методика оцінювання зміни кредитного ризику може і має відрізнятися в різних установах та з урахуванням специфіки активу.

З метою оптимізації визнання очікуваних кредитних збитків за борговими фінансовими активами та процентних доходів за ними вони, незалежно від категорії (чи то за амортизованою собівартістю, чи за справедливою вартістю з визнанням результатів переоцінки в інших сукупних доходах), розподіляються на 3 стадії знецінення (рівні кредитного ризику) – так звані працюючі, недопрацьовуючі та непрацюючі. Стадія знецінення визначається, виходячи з того, наскільки суттєво змінився рівень кредитного ризику за фінансовим активом станом на звітну дату порівняно з первісним рівнем кредитного ризику за ним. Віднесення фінансового активу до тієї чи іншої стадії визначає порядок оцінки суми очікуваних кредитних збитків та суми процентних доходів, які вимагається визнавати за кожним таким фінансовим активом (рис. 4).

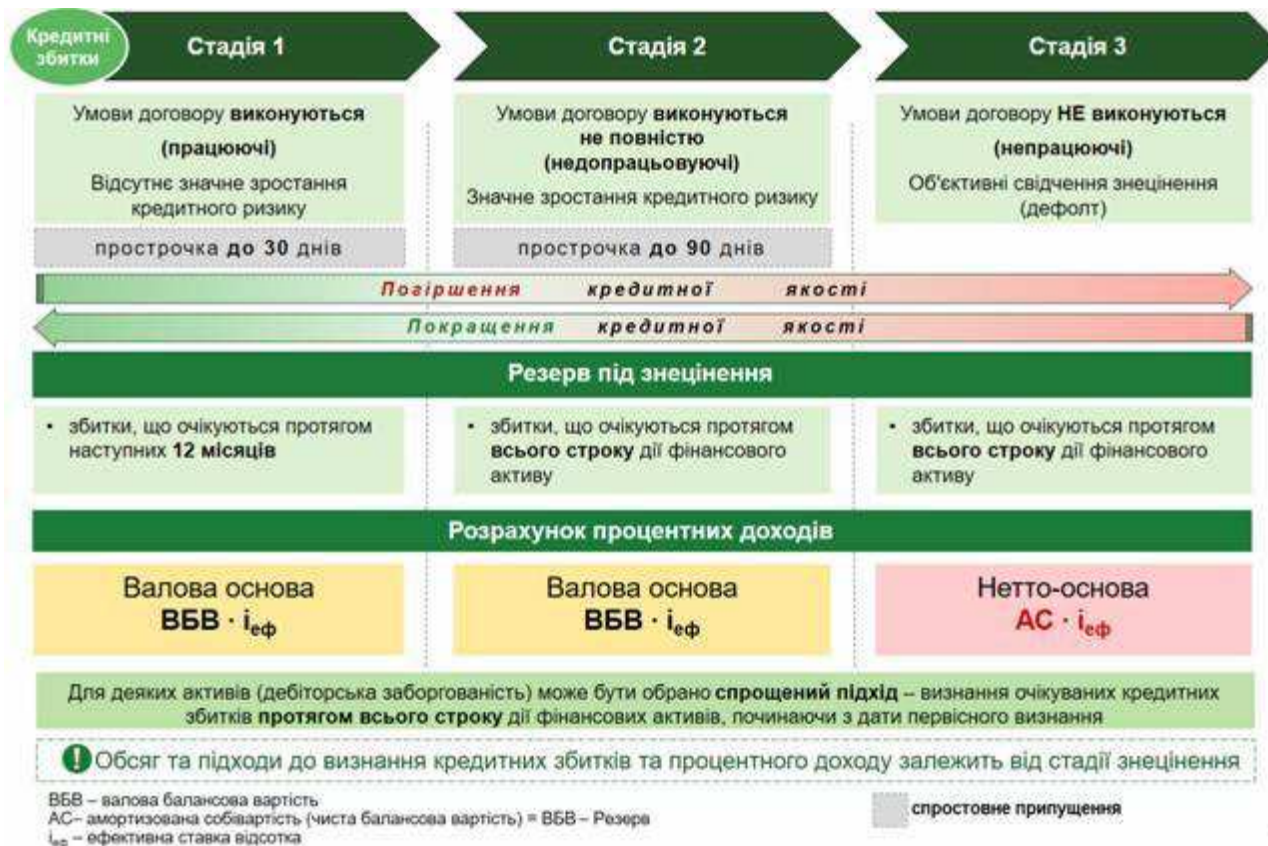

Рис. 4. Модель очікуваних кредитних збитків згідно з МСФЗ 9

Джерело: сформовано автором на основі [1]

Для працюючих активів, рівень ризику яких суттєво не зріс із дати первісного визнання активу, визнаються очікувані збитки за наступні 12 місяців – частина кредитних збитків, очікуваних протягом всього строку дії фінансового інструменту, що можуть виникнути в результаті настання подій дефолту протягом наступних 12 місяців.

Для активів «недопрацьовуючих» та знецінених, тобто таких, рівень ризику за якими суттєво зріс з дати первісного визнання активу, в обліку визнаються очікувані кредитні збитки за весь строк дії – очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок настання всіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту (так звані lifetime ECL). Відмінність між фінансовими активами, віднесеними до другої і третьої стадії, міститься в підходах до визнання процентних доходів. За фінансовими активами на другій стадії процентний дохід визнається на валовій основі, так як і для фінансових активів на першій стадії. А от для фінансових активів на третій стадії, знецінених, процентний дохід визнається на чистій основі, тобто лише на працюючу частину активу, реалізуючи таким чином принцип обережності.

Для дебіторської заборгованості стандартом передбачений більш спрощений підхід (рис. 5).

		завжди lifetime ECL	загальний підхід (стадія1-2-3)
• Торгова деб/заборгованість • Активи за договором згідно з МСФЗ 15	не має значного компонента фінансування	обов'язковий	заборонений
	має значний компонент фінансування	може бути обраний	може бути обраний
		окремо за кожним типом ФА	
Деб/заборгованість (кредит) за договорами оренди		може бути обраний	може бути обраний
		окремо за кожним типом оренди (фінансова, операційна)	

Значний компонент фінансування наявний, якщо строки оплати, узгоджені між сторонами, забезпечують покупцю значну вигоду, пов'язану з тим що передавання активів/послуг по суті фінансується

Чинники, що аналізу- ються	Різниця (за наявності) між
	<ul style="list-style-type: none"> сумою отриманого відшкодування номінальною (реальною поточною) ціною продажу товарів/послуг
	Комбінований ефект
	<ul style="list-style-type: none"> очікуваного періоду між передаванням товару/послуги та їх оплатою, превалюючих процентних ставок на відповідному ринку

Рис. 5. Модель оцінки очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю згідно з МСФЗ 9
Джерело: сформовано автором на основі [1]

Для дебіторської заборгованості без значного компонента фінансування, окремих контрактних активів, визначених відповідно до МСФЗ 15 «Дохід від контрактів з покупцями», та лізингових активів, перелік яких закріплено обліковою політикою, дозволено використовувати спрощений підхід, що передбачає визнання в обліку очікуваних кредитних збитків протягом всього строку дії активу незалежно від якості активу, тобто без необхідності аналізу змін кредитного ризику та визначення стадії знецінення. Для решти дебіторської заборгованості МСФЗ 9 дозволяє здійснити вибір – використання спрощеного або загального підходу. Такий вибір має бути зафіксований в обліковій політиці та має застосовуватися послідовно.

Для первісно знецінених фінансових інструментів МСФЗ 9 передбачає особливі вимоги. Під первісно знеціненим розуміється придбаний або створений (ініційований) фінансовий актив, який має ознаки знецінення уже на дату первісного визнання. Втім, тут слід враховувати кілька особливостей, що і становлять відмінність від загального або спрощеного підходу (рис. 6).

Фінансові активи за Амортизованою собівартістю (АС)		Фінансові активи за Справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI)			
Первісно знецінені фінансові активи					
Фінансові активи, за якими на дату первісного визнання вже відбулися одна або кілька «збиткових» подій, які чинять негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки:					
значні фінансові труднощі емітента або позичальника	порушення договору, наприклад, невиконання або прострочення зобов'язання	кредитор(и) позичальника з економічних або договірних причин, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, надав позичальнику концесію(ї), яку інакше не розглядав би	існує ймовірність банкрутства або фінансової реорганізації	зниження активного ринку для фінансового активу через фінансові труднощі	придбання або створення фінансового активу зі значною знижкою, що відображає понесені кредитні збитки
Первісне визнання	Ефективна ставка	Процентний дохід	Визнання резерву під кредитні збитки		
Резерв під знецінення не визнається	Скоригована на кредитні ризики ефективна ставка ($i_{\text{еф скор}}$), за якої виконується рівняння: $БВ = \sum \frac{\text{очікувані ГП}}{(1+i_{\text{еф скор}})^n}$	Визнається на основі амортизованої собівартості (АС): $Д\% = АС \cdot i_{\text{еф скор}}$	Визнаються тільки кумулятивні зміни протягом всього строку дії фінансового активу		

Рис. 6. Особливості обліку первісно знецінених фінансових активів згідно з МСФЗ 9

Первісно знецінені активи первісно визнаються за справедливою вартістю плюс витрати на операції. Відповідно до офіційних пояснень до МСФЗ 9 [2], під час первісного визнання активів зі зменшеною корисністю, резерв під зменшення корисності не формується, ефективну ставку визначають, виходячи з вартості придбання (або справедливої вартості під час первісного визнання) та обсягу очікуваних майбутніх грошових потоків. Таким чином, сума очікуваних кредитних збитків, притаманна фінансовому активу під час первісного визнання, не визнається окремо як резерв, а коригує ефективну ставку, за якою потім протягом всього строку дії фінансового активу буде визнаватися процентний дохід за ним. У подальшому збиток від зменшення корисності у Звіті про прибутки/збитки визнається лише в розмірі зміни величини очікуваних кредитних збитків. Утім, за цими активами теоретично можливе й відновлення корисності в сумі, що перевищує сформований резерв. В такому випадку, рекомендаціями МСФЗ 9 передбачено коригування вартості активу саме через рахунок резерву з одночасним визнанням доходу від відновлення корисності. Цей тип активів може бути віднесений лише до третьої стадії знецінення. Це означає, що за такими активами процентний дохід визнається завжди на чистій основі – на основі амортизованої собівартості. Відмінності підходів до формування резервів за «звичайними» фінансовими активами та первісно знеціненими активами узагальнено в таблиці 1.

Таблиця 1.**Порівняння підходів до обліку резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами та первісно знеціненими фінансовими активами відповідно до МСФЗ 9**

Критерій	Розрахунок резерву за «звичайними» фінансовими активами	Розрахунок резерву за фінансовими активами первісно визнаними зі зменшеною корисністю
Визнання резерву під зменшення корисності вперше	На дату первісного визнання фінансового активу	На дату першої зміни кредитного ризику за активом
Обсяг кредитних збитків, що враховується під час розрахунку резерву	Кредитні збитки протягом 12 місяців, якщо актив без суттєвого зменшення корисності; або кредитні збитки за весь період, якщо рівень кредитного ризику підвищився суттєво	Кредитні збитки за весь період незалежно від змін у кредитному ризику з моменту первісного визнання
Обсяг відновлення корисності	В межах попереднього зменшення корисності	Можливий більше суми попереднього зменшення корисності, але не більше ніж загальний обсяг надходжень за умовами договору
Дохід від відновлення корисності чи зменшення витрат на формування резервів	Зменшення/відновлення попередньо визнаних витрат на формування резервів	Зменшення витрат на формування резервів (якщо були знецінення) та дохід від відновлення корисності (навіть якщо загалом деяка частина активу не була повернута)
Ефективна ставка, що використовується для дисконтування	Ефективна ставка, визначена на дату первісного визнання на основі грошових потоків згідно з умовами договору (випуску) без врахування очікуваних кредитних збитків	Ефективна ставка, визначена на дату первісного визнання, скоригована на первісно очікувані кредитні збитки (скоригована ефективна ставка)

Джерело: порівняно автором на основі [1; 2]

Висновки. Порядок формування резервів під очікувані кредитні збитки тісно пов'язаний із класифікаційними критеріями фінансових активів. Якщо єдиною або однією з двох можливих цілей тримання активу є отримання регулярних платежів за активом, то такий актив доцільно оцінювати на предмет зменшення корисності.

Залежно від типу активу порядок розрахунку резерву може відрізнятися. Виокремлено три підходи до розрахунку резерву: загальний, спрощений та підхід до оцінки первісно знецінених активів. Загальний підхід передбачає виокремлення трьох стадій знецінення, які відрізняються обсягами очікуваних кредитних збитків (протягом 12 місяців чи протягом всього строку дії фінансового активу) та обсягами процентних доходів (на валовій або на чистій основі), які слід визнавати в обліку та розкривати у фінансовій звітності.

Список літератури.

1. International Financial Reporting Standard 9 «Financial Instruments» [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2016/ifrs09.pdf>
2. International Financial Reporting Standard 9 «Financial Instruments»: implementation guidance [Електронний ресурс]. - Режим доступу http://hb.betterregulation.com/external/IFRS9_July%202014_IG.pdf
3. Lloyd S. IFRS 9: A Complete Package for Investors [Електронний ресурс] / S. Lloyd // Investor-perspectives. – July. – 2014. - Режим доступу <http://www.ifrs.org/-/media/feature/resources-for/investors/investor-perspectives/investor-perspective-jul-2014.pdf>

4. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами [Текст]: Навч. посіб. – К.:НУХТ, 2012. – 335 с.

5. Кіндрацька Л. М. Бухгалтерський облік у банках: методологія і практика: монографія / Л. М. Кіндрацька. - К.: КНЕУ, 2002. - 316 с.

6. Кузьмінська О. Е. Впровадження міжнародних стандартів в облікову практику банків України [Текст] / О. Е. Кузьмінська // Економіка та підприємництво: зб. наук. пр. молодих учених та аспірантів. – К.: КНЕУ. - 2009. – Вип. 23 – с. 290-301.

7. Небильцова О.В. Облік і звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності [Текст]: навч. посібник / О. В. Небильцова, Р.С. Коршікова, Л.І. Лук'яненко, В.В. Ходзицька. – Київ: КНЕУ, 2011. – 453 с.

References.

1. International Accounting Standards Board (2014). *IFRS 9 Financial instruments*. In International financial standards (2016).

2. International Accounting Standards Board (2014). *IFRS 9 Financial instruments: implementation guidance*. In International financial standards (2016).

3. Lloyd, Sue (2014) *IFRS 9: A Complete Package for Investors*. <http://www.ifrs.org/-/media/feature/resources-for/investors/investor-perspectives/investor-perspective-jul-2014.pdf>.

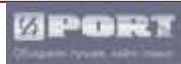
4. Zholner I.V. (2012). *Finansovyi oblik za mizhnarodnyimi ta natsionalnymi standartamy* [Financial accounting according to international and national standards], NUKhT, Kiev, Ukraine.

5. Kindrats'ka L. M. (2002) *Bukhhalters'kyj oblik u bankakh: metodolohiia i praktyka* [Accounting in banks: methodology and practice], KNEU, Kiev, Ukraine.

6. Kuzminska O. E. (2009) “Implementation of international standards in the accounting practice of Ukrainian banks”, *Ekonomika ta pidpriemnytstvo: zb. nauk. pr. molodykh uchenykh ta aspirantiv*. K.: KNEU, pp.290-301

7. Nebyltsova O. V., Korshikova R. S., Luk`yanenko L. I., Khodzytska V. V. (2011). *Oblik i zvitnist za mizhnarodnyimi standartamy finansovoi zvitnosti* [Accounting and reporting according to international financial reporting standards], KNEU, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 19.07.2017 р.

bigmir)net

1524

1049

Вропу.

ТОВ "ДКС Центр"